

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 702/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou [REDAKČIA], advokátska kancelária, [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 262/2011-300 z 18. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 262/2011-300 z 18. decembra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených rozhodnutí vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) 22. apríla 2009 sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) domáhal od sťažovateľa zaplatenia sumy 1 493,73 € spolu s úrokmi z omeškania. Návrh odôvodnil tým, že účastníci ústne uzavreli zmluvnú dohodu, v zmysle ktorej mal sťažovateľ žalobcovi vypracovať projektovú dokumentáciu na získanie územného rozhodnutia a projekt pre stavebné povolenie potrebné na výstavbu polyfunkčnej budovy. Sťažovateľ 26. marca 2008 prevzal zálohu v sume 75 000 Sk a zaviazal sa dokumentáciu vyhotoviť do 21 dní. Žalobca po odovzdaní diela 16. mája 2008 a následnom zistení jeho väd 24. mája 2008 od zmluvy odstúpil. Žalovaná čiastka predstavovala nárok na vrátenie preddavku v sume 75 000 Sk zníženého o sumu 30 000 Sk, ktorá pripadala na vykonané práce. Podľa okresného súdu mal zmluvný vzťah účastníkov charakter spotrebiteľskej zmluvy o zhotovení veci na zákazku, a preto ho podradil pod ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zrušenie zmluvy zo strany žalobcu bolo dôvodné, keďže projektová dokumentácia vykazovala väčší počet väd, v dôsledku čoho ju nebolo možné riadne využiť. Dôsledkom zrušenia zmluvného vzťahu bol právny režim vrátenia si plnení podľa § 457a a § 458 Občianskeho zákonníka a obnovenie predošlého predzmluvného vzťahu. Keďže žalobca plnenie sťažovateľovi vrátil, nemal z neho žiaden prospech a investičný zámer napokon vyriešil prostredníctvom iného dodávateľa – projektanta. Žalobca mal tak synalagmatický nárok na vrátenie zálohovo vyplatenej ceny 75 000 Sk, z ktorej požadoval vrátenie len 60 %, čo je 1 493,73 € (45 000 Sk) a okresný súd mu rozsudkom č. k. 41 C 223/2009-207 z 5. apríla 2011 v plnom rozsahu vyhovel.

3. Sťažovateľ v rámci odvolacieho konania namietol správnosť právneho posúdenia záväzkového vzťahu s poukazom na to, že sporné dielo podlieha pod zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov a požíva tak osobitnú ochranu. Konkrétne poukázal na § 39 ods. 4 autorského zákona, podľa ktorého ak má dielo nedostatky, objednávateľ môže odstúpiť od zmluvy; ak sú nedostatky odstrániteľné, objednávateľ môže od zmluvy odstúpiť len vtedy, ak ich autor neodstráni v primeranej lehote, ktorú mu objednávateľ poskytol.

Keďže v danom prípade táto zákonná podmienka nebola splnená, podľa sťažovateľa bolo odstúpenie od zmluvy neúčinné.

4. Krajský súd v napadnutom rozsudku rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil. K námietke, podľa ktorej bolo treba spornú projektovú dokumentáciu považovať za autorské dielo v zmysle autorského zákona, uviedol, že „[p]odľa § 7 za architektonické dielo sa považuje predovšetkým dielo stavebnej architektúry a urbanizmu, dielo záhradnej a interiérovej architektúry a dielo stavebného dizajnu. Súd sa oboznámil s obsahom projektovej dokumentácie, spracovanej odporcom, pod názvom *Polyfunkčná stavba - zadanie stavby*. Obsahuje vizualizáciu stavby z rôznych pohľadov, základné identifikačné údaje, urbanisticko-architektonické riešenie stavby, dispozičné riešenie stavby, časť o statickej doprave a bilanciu plôch. Z hľadiska autorského zákona je podstatná časť o urbanisticko-architektonickom riešení stavby. Návrh stavby má štvorcový pôdorys a jednoduché pravidelné geometrické útvary - prevažne obdĺžniky. Interiéry aj okolie stavby je navrhnuté štandardne. Celkovo sa návrh stavby javí ako štandardné, obvyklé riešenie pre stavby obdobného typu. Neobsahuje žiadne originálne prvky, ktoré by stavbu robili jedinečnou a ktorá by mala byť výsledkom tvorivej fantázie autora v zmysle umeleckého diela. Tomuto hodnoteniu zodpovedajú aj závery autorizačnej komisie SKA v stanovisku spracovanom [REDAKOVANÉ], ktoré si komisia osvojila. Konkrétne, že ide o pomerne jednoduchú stavbu, s nekomplikovanými zastavovacími podmienkami pozemku a je zrejmé, že bola vyhotovená rutínovým spôsobom podľa podobných dokumentácií. Odvolací súd tak dospel k záveru, že spornú projektovú dokumentáciu nemožno považovať za architektonické dielo podľa § 7 citovaného zákona a nepožíva ochranu autorského zákona.“

5. Dovolanie sťažovateľa bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 277/2013 z 11. februára 2016 odmietnuté ako procesne neprípustné, pretože podľa najvyššieho súdu nebola splnená podmienka prípustnosti podľa § 238 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), nepreukázala sa ani tvrdená procesná vada konania uvedená v § 237 písm. f) OSP a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady uvedené v § 237 OSP.

6. Sťažovateľ je toho názoru, že v konaní pred krajským súdom „*boli porušené ustanovenia zákona a to konkrétne § 1 ods. ods. 2), ods. 3) OZ, v ktorých sa uvádza, že občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony a upravuje aj právne vzťahy z duševného vlastníctva, ak tieto vzťahy neupravujú iné zákony*“. Konanie malo byť po celý čas vedené proti sťažovateľovi nesprávne označenému ako fyzická osoba – podnikateľ, pričom sťažovateľ mal byť správne označený ako [REDACTED] – autorizovaný architekt. Posudzovaný spor mal byť podľa sťažovateľa už na okresnom súde riešený podľa ustanovení autorského zákona, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku lex specialis. Na nesprávnosť postupu okresného súdu poukázal sťažovateľ v odvolaní podanom voči jeho rozsudku. Krajský súd s poukazom na § 213 ods. 2 OSP, ktorého úlohou je zabrániť vydaniu tzv. prekvapivého rozhodnutia, vyzval účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu autorského zákona vyjadrili. Podľa sťažovateľa krajský súd v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom neodôvodnil, z akého dôvodu nepovažoval námietku sťažovateľa na použitie uvedeného lex specialis za vecne správnu, keď pod autorský zákon všeobecne spadajú návrhové časti predprojektovej a projektovej prípravy stavby. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na právny názor ústavného súdu, podľa ktorého má účastník konania právo na také odôvodnenie, ktoré dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Odvolací súd podľa sťažovateľa vychádzal z nesprávne vytvoreného právneho základu, keď nevzal do úvahy, že v danom prípade išlo o architektonické dielo, duševný výtvor sťažovateľa, chránený autorským zákonom. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu preto treba považovať za porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

7. S ohľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:
„1. Právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, priznané mu článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní 14 Co 262/2011 a jeho

rozsudkom z 18. decembra 2012 sp. zn. 14 Co 262/2011-300, 14 Co 263/2011 (v znení opravného uznesenia) porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012 sp. zn. 14 Co 262/2011-300, 14 Co 263/2011-300 (v znení opravného uznesenia) zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- € (slovom tritisíceur), ktoré vyplatí sťažovateľovi Krajský súd v Bratislave v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.

4. Právnomu zástupcovi sťažovateľa členovi Slovenskej advokátskej komory, advokátke [REDAKOVANÉ], licencia č. [REDAKOVANÉ], AK [REDAKOVANÉ], priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 363,79,- €, ktoré vyplatí Krajský súd v Bratislave na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do 15 dní od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02). Za zjavne neopodstatnený v už uvedenom zmysle považoval ústavný súd aj návrh sťažovateľa.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak i právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú okrem iných záruk právo na odôvodnenie rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia musí jasne a zrozumiteľne dávať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Súd je povinný reagovať na tie argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce.

13. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu spĺňa všetky už uvedené kritériá. Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že krajský súd sa otázkou aplikácie

autorského zákona riadne zaoberal, pričom svoje závery náležite odôvodnil. Námietka sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd „*žiadnym spôsobom neodôvodnil, z akého dôvodu nepovažoval námietku sťažovateľa na použitie uvedeného lex specialis za vecne správnu*“, je v rozpore s realitou (pozri bod 4). Ústavný súd pre úplnosť dodáva, že závery krajského súdu nepovažuje za svojvoľné či inak vybočujúce z ústavne právnych limitov. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že v konaní boli porušené v ústavnej sťažnosti špecifikované zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ústavný súd podotýka, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Nesprávnosť, resp. nezákonnosť rozhodnutia nie je referenčným kritériom ústavne právneho prieskumu. Ani takáto námietka preto nie je spôsobilá spochybnit' napadnuté rozhodnutie ústavne relevantným spôsobom.

14. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017